

De Geur van Oma's Keuken

Een spirituele reis door de Javaanse mystiek van Kejawen

Reisgids van het Pad – De Zeven Delen van 'De Geur van Oma's Keuken'

Een spirituele reis in zeven etappes — van herinnering naar belichaming

◆ DEEL I – DE ROEP

Waar herinnering ruikt naar rijst en wierook

→ De stem van voorouders, de geur van oma's keuken, de eerste fluistering van je pad.

Hoofdstuk 1: Herinnering aan Staal en Stilte **pagina 10**

Hoofdstuk 2: Wortels in de Kraton **pagina 15**

◆ DEEL II – INWIJDING

Je stapt binnen met adem, niet met woorden

→ Kennismaking met Kejawen: stilte, kosmos, balans. Een open pad, geen dogma.

Hoofdstuk 3: Wat is Kejawen **pagina 21**

Hoofdstuk 4: De Drie Werelden en de Kosmische Dans **pagina 24**

◆ DEEL III – DE WEG GAAN

Spiritualiteit leeft niet in boeken, maar in gedrag

→ Beoefening van lichaam en ziel: van tirakat tot slametan, van krijger tot monnik.

Hoofdstuk 5: De Weg van Harmonie – Mens, Natuur en God **pagina 28**

Hoofdstuk 6: Oefeningen van Ziel en Lichaam **pagina 33**

Hoofdstuk 7: Kanuragan – De Krijger in de Stilte **pagina 38**

◆ DEEL IV – VOOROUDEERS EN GIDSEN

Je bent nooit alleen als je stil genoeg bent

→ Gidsen, Semar, en het levende veld van leluhur (voorouders) dat jou draagt.

Hoofdstuk 8: Semar – De Goddelijke Clown en Kosmische Hoeder **pagina 45**

◆ DEEL V – DE PRAKTIJK VAN HET PAD

Het ritueel begint met aandacht – en eindigt in afstemming

→ Rituelen, rasa, adem, dagelijkse devotie. Het heilige in het alledaagse.

Hoofdstuk 9: Keris, De Ziel in Staal **pagina 50**

Hoofdstuk 10: Rituelen, De Poort van het Onzichtbare **pagina 56**

Hoofdstuk 11: Rasa, Weten zonder woorden **pagina 60**

◆ DEEL VI – VOORBEELDEN VAN 4 WEKEN VAN BELEVING

Leef het pad, adem het in, word het zelf

→ 4 x 4 weken van transformatie. Innerlijke retraites voor stilte, kracht en verbinding.

Hoofdstuk 12: Buku Laku, een Handleiding

pagina 63

- 4 weken naar Rust en Innerlijke Balans
- 4 weken voor Spirituele Verdieping & Voorouderverbinding
- 4 weken voor de Innerlijke Krijger
- 4 weken voor Spirituele Verbinding met je Keris Pusaka
- 4 weken voor Verbinding met je 5 Persoonlijke Gidsen,
de Sadulur Papat Kalima Pancer
- 4 weken van Rasa, een Spirituele Verbinding in Liefde

◆ DEEL VII – DE KERIS PUSAKA IN TAAL EN BEELD

Hoofdstuk 14: De Spirituele Schatkist

pagina 87

◆ DEEL VIII – DE KERIS PUSAKA IN TAAL EN BEELD

De ziel in staal – een brug tussen erfgoed en energie

→ Visuele verdieping voor verzamelaars en zoekers. Kerissen als spirituele leraar, gids en erfstuk. Techniek, symboliek, fotografie, pamor en pamong in beeld.

Hoofdstuk 15: De Keris Pusaka, de Ziel in Staal

pagina 95

Bronnen en Referenties

pagina 134

Voor je begint – Openingsritueel

Spreuk (Ngoko / Kawi):

“Kawula nyuwun pangayoman saking Leluhur lan Gusti.”

(Ik vraag bescherming aan de Voorouders en het Goddelijke.)

Voorwoord – Hoe dit boek te gebruiken

Dit boek is geen roman.
Geen handleiding. Geen leerboek. Geen bewijs.

Het is een geur.
Een fluistering.
Een zachte aanraking van iets ouds dat opnieuw wil leven.

De Geur van Oma's Keuken is bedoeld als reisgenoot.
Niet om in één keer te lezen – maar om in te ademen.
Langzaam. In lagen. Zoals wierook zich verspreidt in een stille kamer.

Drie manieren om dit boek te lezen

1. Als een herinnering

Misschien herken je iets: een geur, een ritueel, een stem uit je jeugd.
Je hoeft niet Javaans, Indisch of religieus te zijn.
Als je oma's stem nog weleens in je oren zingt –
als je weet hoe herinnering ruikt –
dan is dit boek ook van jou.

2. Als een spirituele gids

In de Javaanse mystiek – *Kejawen* – is niets verplicht.
Je hoeft niets te geloven.
Alleen te luisteren.
Naar wat stil is. Naar wat trilt. Naar wat je al wist voordat je het kon uitleggen.

Je vindt in dit boek oefeningen, rituelen, ademwerk, gebeden en reflecties.
Gebruik ze niet als regels, maar als richtlijnen.
Niet om iets te worden, maar om je te herinneren wie je bent.

3. Als een innerlijk kompas

Sommige hoofdstukken lees je in volgorde, als stappen op een pad.
Andere sla je zomaar open – op gevoel.
Misschien lees je één bladzijde en leg je het boek weer weg.
Ook dat is genoeg.

De weg is niet recht.
Hij slingert, keert, pauzeert.
Laat dit boek met je mee bewegen.

Praktisch

- Je kunt het lezen van begin tot eind, als een reis in vijf delen.
- Of je opent het waar je hart even rust zoekt.
- Gebruik de *Vierweekse Reizen* als innerlijke retraite.
- Laat de rituelen en gebeden spreken op jouw tempo.

Alles is een uitnodiging. Niets is verplicht.

Tot slot

Misschien ruik je iets.
Misschien hoor je een stem.
Misschien zucht je ineens – zonder reden.

Dan weet je:
je bent aan het luisteren.
Niet met je oren,
maar met je ziel.

Dat is genoeg.

Welkom op de weg.
Selamat datang di djalan.
Adem.
En zet je eerste stap –
niet met je voeten,
maar met je hart.

Welkom op het pad.
De *jalan* – de weg – begint hier.
Zet je eerste stap niet met je voeten,
maar met je hart.

Ik nodig je uit.
Niet als lezer,
maar als reiziger.

Selamat datang.
Laten we samen gaan.

Je bent al begonnen.

“Misschien herken je iets van je eigen grootmoeder. Misschien voel je iets als je leest over een keris, een geur, een stem.

Zelf herinner ik me de warmte van onze familie-koempoelans.

Verjaardagen, kerst, oud en nieuw — de geur van saté, de schalen vol eten, het gelach in een mengsel van talen. De ouderen zongen, de jongeren speelden, en ik voelde één ding: eenheid. Alsof wij niet zomaar familie waren, maar een kring van beschermers, van verhalen, van iets groters.

Nu zijn ze er niet meer, die ouderen. Maar hun warmte leeft nog in de stilte tussen de woorden. Misschien vind jij daar ook iets van jezelf terug.”

DEEL I – DE ROEP

Spreuk:

"Sapa eling, iku urip."

(Wie zich herinnert, leeft.)

Hoofdstuk 1: Herinnering aan Staal en Stilte

Waar de geur van nasi goreng en het zachte tikken van een klok de roep van de ziel vormden.

Ik zie me nog zitten – als kind, op de vloer van oma's huiskamer. Benen gekruist, adem stil.
De middagzon sneed in repen door de luxaflex,
en legde stroken licht op het kleed als de bladeren van een heilige boom.
Oma Annie Gallas sprak breekbaar, met die kalme zekerheid die alleen ouderdom en liefde kunnen geven.
Haar woorden vloeiden samen met het tikken van de houten klok boven op de kast – tik, tak, tik, tak – als een pendule tussen het nu en een verleden dat altijd dichtbij bleef.

De Arabier aan de muur keek zwijgend toe, zijn ogen diepliggend als kolen,
en uit het keukentje – vooraan in de flat in de Molenbossen van Blerick – trok de geur van gebakken ui, kruidige rijst en oude sigaret de kamer in.
Geur werd herinnering.
Rook werd verhaal.
Alles ademde betekenis.

Ik luisterde ademloos.

Oma vertelde over onze familiekeris: *Kiayi Selamet*.
Geen gewoon wapen – maar een metgezel met geest.
In haar stem klonk iets zachts én plechtigs. Ontzag. Liefde.
Alsof elk woord dat ze sprak een gebed was –
of een geschenk dat je maar één keer mocht horen.

In mijn verbeelding fonkelde het lemmet, als een levend wezen.
Een verhaal, gesmeed in metaal.

De eerste roep

Ik werd geboren in een tweekamerflat aan de Doutzenbergstraat in Blerick, waar we met negentien mensen samenleefden.

Maar mijn eerste jaren bracht ik vooral door in Tegelen, bij opa en oma Tüllmann.
Daar leerde ik de taal van geur: bruine nasi goreng met zoete ketjap, melk-koffie met dat flinterdunne velletje, de geur van een oude Aladin-kachel...
En altijd het gerommel van opa, die de radio weer aan het verbeteren was.
In die vroege jaren vond ik thuis in hun stilte.
Hun liefde kende geen voorwaarden.
Hun woorden lagen als dekens over mijn ziel, hun blikken als zonlicht na regen.
Zij zagen me, nog voor ik wist wie ik was.

Met oma Marceline in Tegelen, ze is net te laat, ik heb een stuk taart aan mijn vinger....

Toen mijn ouders nog foto's waren

Mijn moeder sprak vaak met een stem die zorg verwarde met twijfel.
Zelfs in stilte hoorde ik soms het fluisteren van een oordeel dat ze nooit uitsprak.
Niet uit wreedheid, maar misschien uit verlangen om te beschermen.
Of uit angst voor wat zij zelf nooit had gekend: rust die niets eist.

Zo groeide ik op – tussen acceptatie en verwachting.
Tussen zachte handen en scherpe blikken.
En juist daar, in dat spanningsveld, begon ik te luisteren naar een stem die van mijzelf was.

Mijn ouders leerde ik pas écht kennen na mijn vijfde.
Tot die tijd leefden ze in brieven, in foto's in lijstjes.
Zinnen als pleisters op papier –
zacht, geurloos, geschreven gemis.

In 1964 waren stemmen ver weg.
Geen telefoon, alleen post.
En brieven zeggen nooit wat een stem verbergt.

Hun liefde werd netjes verpakt.
Met net dat beetje zon erbij – voor wie achterbleef.
Voor mij.

Mijn vader speelde gitaar in een Indo rockband – *The Hitshakers*.
Zij bouwden aan onze toekomst daar in Duitsland.
Of iets wat daarop leek.
Ze hielden het vijf jaar vol.
Vijf jaar – een heel leven als je klein bent.

Ik groeide op bij opa en oma.
In een huis dat rook naar knoflook, trassi en sigaret.
Waar stilte niet leeg was, maar vol verhalen.
Waar men bij ruzie een overleden overgrootvader aanriep voor raad.
Waar liefde op tafel lag – naast de rijst, de kip, en de tempé.

En toch...
Iets nestelde zich in mij.
Iets kleins. Iets stilzwijgends.
's Nachts gleed het als water mijn dromen in.
Soms werd ik wakker in een nat bed – alsof mijn lichaam iets vertelde wat niemand durfde te zeggen.

Echo's van daar, dromen van hier

Later, als de familie bijeenkwam – de koempeelans –
vulden de kamers zich met stemmen.
Gelach dat soms net iets te hard klonk,
alsof het iets probeerde weg te lachen.
Er werd gegeten, gezongen, gespeeld.
Mijn ooms haalden hun gitaren tevoorschijn,
en de stemmen vonden vanzelf de tweede stem.

Altijd waren daar de verhalen...
Over een land vol warmte, geurige bomen en scherpe zon.
Waar ze ooit jong waren geweest.
In hun ogen lag iets wat ik toen nog niet kon duiden.
Een glans.
Soms een schaduw.
Alsof ze liepen over grond die ze nog voelden onder hun voeten –
maar nooit meer zouden betreden.

Zo groeide ik op.
Tussen melancholie en muziek.
Tussen echo's van daar, en dromen van hier.

De fluistering in het donker

Maar het was in oma's woonkamer – in Blerick –
dat het zaadje geplant werd.
Onzichtbaar toen, maar nu weet ik:
daar begon mijn *djalan* – mijn levenspad.

In haar verhalen, in de stiltes ertussen,
in de namen van de voorouders en het staal van de keris,
lag de eerste aanraking van iets groters.

Niet met donder of visioen.
Maar met geur.
Een blik.
Een verhaal.

Nu, vele jaren later, kennen mensen mij als keris-expert.
Ik vertel over oud staal op Kris-Keris.eu,
analyseer pamor-patronen,
deel verhalen met liefhebbers wereldwijd.

Maar achter die verzamelaar leeft een zoeker.
Niet naar voorwerpen,
maar naar betekenis.

Niet naar wapens,
maar naar wijsheid.

De keris is geen dolk.
Het is een spiegel.
Een fluistering van de ziel.

Misschien is het geen toeval dat ik juist dit pad ging.

Mijn bloedlijn voert terug naar prins Raden Mas Setjodiredjo –
uit Sumenep –
en prinses Raden Ajoe Siti Soetari uit Yogyakarta.

Oma Isah – de oma van mijn moeder was de meest sprekende persoon in mijn jeugd,
geboren op 1 januari –

Ik hoor nog haar stem; "Depiiii...."

Maar het was mijn oma Annie
die het zaad van Kejawen in mij plantte.
Zij droeg iets ouds,
iets levends –
een onzichtbare erfenis die zich steeds weer doorgeeft

Mijn afkomst is geen stamboom.
Het is een kompas.
Een fluistering in het donker.
Een adem in mijn nek als ik mediteer.
Een geur van kemenyan als ik de keris aanraak.
In mij leeft zowel de krijger als de monnik.

Een kompas dat fluistert

De krijgskunst leerde me dat elke slag een spiegel is –
elke aanval een emotie,
elke verdediging een les in nederigheid.

De scherpe rand van het lemmet...
leerde mij juist zachtheid.

Bij het licht van een olielamp zag ik wayangpoppen dansen als schaduwen van de ziel.
De dalang vertelde verhalen van dharma en karma, van goden en mensen –
en ik herkende iets.
Een kompas dat niet dwingt, maar fluistert.

Niet alles aan mijn weg is plechtig.

In de Indische gezelligheid vond ik het goddelijke:
Een kom soto, geurend van sereh en djeroek poeroet.
Een saté kambing van het rooster in de tuin.
Samen eten. Samen lachen. Daarna... stilte.

De klok tikt.
De lucht hangt vol ketoembar en herinneringen.

Ook dat is meditatie.

En terwijl jij dit leest,
hoop ik dat je iets zult ruiken.
iets zult horen.
iets zult herinneren.

Misschien een stem.
Misschien een geur.

Misschien de roep van je eigen pad.